

جامعه‌شناسی ایران ۱۴۰۲ که رادیکال‌ها نمی‌دانند

صفحه ۷

روزنامه خبری، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی
سایر رسانه‌ها: نگاه، شرق، ...
۱۴۰۲
شماره ۴۰۰۰ | ۱۶ صفحه | ۱۵ تیر ۱۴۰۲
۱۴۰۲
۲۰۲۲
۲۰۰۰
www.radiomazmoon.com | Mon | 6 Nov 2023 | vol.15 | No. 4000 | 16 Pages

همزمان با موضع رسمی عضو کابینه تئانیاهو برای استفاده از بمب اتم علیه مردم غزه، بزرگ‌ترین شهرهای آمریکا و اروپا شاهد تجمع‌های بی‌سابقه حمایت از فلسطین است

بمب اتم اینجاست

صفحه ۸

تحلیل الهیاتی عطاءالله مهاجرانی از مساله سرزمین‌های اشغالی:

فکر می‌کردند آرمان فلسطین به تاریخ پیوسته است

۱۴، ۱۵

رهبر انقلاب در دیدار با هنیه تاکید کردند حمایت از مقاومت؛ سیاست همیشگی ایران

اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس و هیات همراه با حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار کردند.

رئیس دفتر سیاسی حماس در این دیدار گزارشی از آخرین تحولات غزه و جنایات رژیم صهیونیستی در غزه و همچنین تحولات کرانه باختری بیان کرد. رهبر انقلاب اسلامی نیز با قدردانی مجدد از صبر و استقامت مردم استوار غزه و اظهار تأسف شدید از جنایات رژیم صهیونیستی که با حمایت مستقیم آمریکا و برخی کشورهای غربی انجام می‌شود بر سیاست همیشگی جمهوری اسلامی ایران در حمایت از نیروهای مقاومت فلسطین در مقابل اشغالگران صهیونیست تاکید کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین لزوم تحرک جدی کشورهای اسلامی و مجامع بین‌المللی و حمایت همه‌جانبه و عملی دولت‌های اسلامی از مردم غزه را مورد تاکید قرار دادند.

مضمون
@radiomazmoon
رادئومضمون
کاری از گروه یادگست‌های
همیشه در میان روزنامه فرهیختگان

صنعت فرهنگ مداخله نظامی در خاورمیانه را چطور طبیعی سازی می‌کند؟

قاتل با گریم منجی

۱۳، ۱۴

دکتر طهرانچی در بازدید از سومین رویداد «صدرا»:

پویش اشتغال و مهارت آموزی دانشجویان توسعه می‌یابد

۴

تحمل و مدارا در یک حکم دیوان عدالت

مورخ ۱۴۰۱/۹/۲۷ رئیس هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری سازمان، تحت عنوان تهمت و افترا و رفتارهای خلاف شئون اداری تخلفات اداری را محرز دانسته و به موجب بند (ب) ماده ۹ قانون موصوف مجازات توبیخ کتبی با درج در پرونده را تعیین کرده است این در حالی است که هیات بدون رعایت اصول دادرسی عادلانه و منصفانه و بدون رعایت حق دفاع، اصل شفافیت‌سازی و تناظر ادله و تساوی و سلاح‌ها در دفاع و بدون احراز رابطه علیت فی مابین تخلف و فعل مرتکب، وی را محکوم به مجازات اداری نموده است.

یکی از مهم‌ترین راه‌های برای جلوگیری از سوء عملکرد دستگاه‌های مختلف رسیدگی به انتقاداتی است که کارمندان خود دستگاه‌ها بر رویه‌ها و ساختارهای آن دستگاه وارد می‌کنند. این امر زمانی محقق می‌شود که اولادنه آن مجموعه دغدغه طرح سوء عملکردها داشته باشد و ثانیاً این دغدغه از جانب مسئولان امر شنیده شود. ناکارآمدی انتقاد در اصلاح ساختار زمانی پر رنگ‌تر می‌شود که مسئولان دستگاه‌ها علاوه بر نشنیدن آن، با فرد منتقد نیز برخورد کنند. امری که در موارد مختلف رخ می‌دهد و بهترین مرجع برای جلوگیری از این اعمال فشارها می‌تواند دیوان عدالت اداری باشد. جایی که در چند وقت اخیر و به ویژه بعد از ابطال حکم انتصاب رئیس سازمان اداری و استخدامی اسمش زیاد به گوش می‌رسد. این سازمان که مرجع رسیدگی به تخلفات اداری است اختیار در راستای صیانت از آزادی بیان، پرونده‌های تعیین تکلیف کرده که مطابق آن توبیخ یک کارمند به دلیل انتقاد از مدیر بالادستی لغو شده و پاسخ‌های جامعه با نگاه دفاع از آزادی بیان به چرایی غیرعادلانه بودن این توبیخ داده است. این مواجهه دیوان عدالت اداری الگویی خوبی برای سایر نهادها نظارتی است برای دفاع از حق مشروع اعتراض. ممارست دیوان عدالت اداری بر این مبنی و تکرار چندباره چنین احکامی هم امیدها به شنیدن شده انتقادات و اصلاح ساختارها را بیشتر می‌کند و هم دیوان عدالت اداری را به مرجعی شناخته شده در دفاع از حقوق عامه تبدیل می‌کند.

داستان از این فراتر است که در یکی از سازمان‌های یک مدیر، جلسه‌ای تشکیل می‌دهد که در آن مشکلات سازمان بررسی شود. در این جلسه یکی از کارمندان نسبت به تبعیض در پرداخت هزینه‌های حق لباس، مهدکودک، پاداش و عیدی به برخی کارمندان معترض می‌شود. به جای رسیدگی به این تبعیض اما هیات بدوی رسیدگی به تخلفات سازمان مربوطه بدون ارائه مدرکی مستدل اظهارات کارمند مربوطه را تهمت، افترا و رفتارهای خلاف شئون تشخیص داده و برای این کارمند مجازات توبیخ کتبی با درج در پرونده را در نظر می‌گیرد. شکایت به دیوان عدالت اداری باعث می‌شود تازگی هیات بدوی به این شرح ابطال شود؛ شاکلی در جلسه عمومی که جهت حل و فصل مشکلات کارکنان با رئیس سازمان در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۲۶ تشکیل شده است مطالبی را بیان داشته است از جمله اینکه چرا هزینه‌های حق لباس کمک هزینه مهدکودک و پاداش و عیدی پایان سال پرداخت نشده است؟ و در این خصوص تبعیض ناروا صورت گرفته که به یکی پرداخت شده و به دیگری به بهانه‌های عدم ارائه دادخواست پرداخت نشده است که در

مادارای یک حکم آزادی خواهانه
داستان از این فراتر است که در یکی از سازمان‌های یک مدیر، جلسه‌ای تشکیل می‌دهد که در آن مشکلات سازمان بررسی شود. در این جلسه یکی از کارمندان نسبت به تبعیض در پرداخت هزینه‌های حق لباس، مهدکودک، پاداش و عیدی به برخی کارمندان معترض می‌شود. به جای رسیدگی به این تبعیض اما هیات بدوی رسیدگی به تخلفات سازمان مربوطه بدون ارائه مدرکی مستدل اظهارات کارمند مربوطه را تهمت، افترا و رفتارهای خلاف شئون تشخیص داده و برای این کارمند مجازات توبیخ کتبی با درج در پرونده را در نظر می‌گیرد. شکایت به دیوان عدالت اداری باعث می‌شود تازگی هیات بدوی به این شرح ابطال شود؛ شاکلی در جلسه عمومی که جهت حل و فصل مشکلات کارکنان با رئیس سازمان در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۲۶ تشکیل شده است مطالبی را بیان داشته است از جمله اینکه چرا هزینه‌های حق لباس کمک هزینه مهدکودک و پاداش و عیدی پایان سال پرداخت نشده است؟ و در این خصوص تبعیض ناروا صورت گرفته که به یکی پرداخت شده و به دیگری به بهانه‌های عدم ارائه دادخواست پرداخت نشده است که در

مادارای یک حکم آزادی خواهانه
داستان از این فراتر است که در یکی از سازمان‌های یک مدیر، جلسه‌ای تشکیل می‌دهد که در آن مشکلات سازمان بررسی شود. در این جلسه یکی از کارمندان نسبت به تبعیض در پرداخت هزینه‌های حق لباس، مهدکودک، پاداش و عیدی به برخی کارمندان معترض می‌شود. به جای رسیدگی به این تبعیض اما هیات بدوی رسیدگی به تخلفات سازمان مربوطه بدون ارائه مدرکی مستدل اظهارات کارمند مربوطه را تهمت، افترا و رفتارهای خلاف شئون تشخیص داده و برای این کارمند مجازات توبیخ کتبی با درج در پرونده را در نظر می‌گیرد. شکایت به دیوان عدالت اداری باعث می‌شود تازگی هیات بدوی به این شرح ابطال شود؛ شاکلی در جلسه عمومی که جهت حل و فصل مشکلات کارکنان با رئیس سازمان در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۲۶ تشکیل شده است مطالبی را بیان داشته است از جمله اینکه چرا هزینه‌های حق لباس کمک هزینه مهدکودک و پاداش و عیدی پایان سال پرداخت نشده است؟ و در این خصوص تبعیض ناروا صورت گرفته که به یکی پرداخت شده و به دیگری به بهانه‌های عدم ارائه دادخواست پرداخت نشده است که در

حاشیه نویسی بر خطابه سید حسن احضار مسئولیت‌پذیری نسبت به حق

«مسئولیت‌پذیری» تمام افراد روی زمین و انسان سخن گفت، وظیفه‌ای فراموش شده را به یاد بشر آورد. او وجدان به دوام چهارده بشر را احضار کرد و در مقابل چهار میلیارد نفر، آثار به خطر شداد و رهنمون کرده نبردی که در خلوت تک‌تک انسان‌ها آغاز شده است. گویی بر فراز کوهی ایستاده بود و خطاب به ناظران عصا بر زمین می‌کوبید و از دل مدرک، «مسئولیت‌پذیری» نزدیک به هشت میلیارد انسان را نسبت به حق و خیر برای روز موعود طلب می‌کرد. سید حسن دست روی نقطه آغازین نبرد گذاشت، یعنی روی نبرد درونی خلوت انسان‌ها. و به همین سبب نیز چنین گفت که درباره حق قدس و جنایت رژیم صهیونیستی سخن بگوید که سکوت خطاست. چون او می‌داند که در جهان امروز، رسانه به خلوت راه یافته و سوسم شخص است در دایره‌های ما، و جهت می‌دهد به تقابل درونی انسان‌ها، امروز که یک سر به حق می‌سایند و یک سودست‌شان به زلف شر است. ممکن است کسی در خلوتش به سوی حق سوق پیدا کند اما این سوق متزلزل است در امروز جهان، زیرا با هر باد رسانه و هیجان‌انگیز، گمان از دست رفتن بیراهه نیست. به همین سبب است که آنگاه که به حق می‌رسی از آن باید سخن بگویی تا تکلیف را با خود روشن کنی. کلمات در ذهن بی‌شکلند و به محض بیان فرم و شکل می‌گیرند و بیان از این روهم است. حتی اگر دورت چند نفر به تعداد یک انگشت نیستند باشند هم، بیان حق و ایراز موضع علیه باطل مهم است. اولین مخاطب بیان، خود شخص است پس حق را در مخاطب قرار دادن خویش بیان باید کرد و اگر غیر خود کسی دیگر نیز شنید، شنید. آن نقطه مهم در سخنانی سوم‌نوا میر سید حسن نصرالله که بدون تاریخ است و مستتر و پیوسته در تاریخ انسان، اشاره به همین بخش بوده: «مسئولیت‌پذیری نسبت به حق در نبرد». او در سخنانش انسان امروز را به ایستادن در جبهه خیر و سخن گفتن از حق رهنمون داد. حتی اگر زیر جبهه‌های رسانه‌ها و اعوان و انصار جبهه‌ها شنیده نشود؛ زیرا وحدت قلوب در جبهه خیر است که مهم است و همین گذرگاه باریک و سوسوی نور، راه به پیروزی در روز موعود خواهد بود. سید حسن جنگ امروز محور مقاومت با رژیم صهیونیستی رانه در این لحظه که بهانه‌ای برای سخن از نبردی ابدی با شر قرار داد. او توشه راه انسان امروز را همین جبهه‌گیری علیه شر و مسئولیت‌پذیری نسبت به آن معنا کرد و در دل تمام آنها که هنوز گمشده برای شنیدن دارند دانه‌ای کاشت و مسئولیتی نهاد که روزی جوانه خواهد زد.

حاشیه نویسی بر خطابه سید حسن احضار مسئولیت‌پذیری نسبت به حق
رضا صدیق روزنامه‌نگار یادداشت
نبرد حق و خیر و باطل / نشر نه در ساحت عمومی که در عرصه فردی و در مواجهه با رخدادهاست که تعیین تکلیف می‌شود. ساحت عمومی این نبرد، پروژات مشخص شدن تکلیف و جهت‌گیری فرد در خویشتن است و ازین رو است که مسئولیت نسبت به خیر/حق، در امر انسانی و نبرد درونی اش اهمیت بالایی دارد و مایه سعادت است. هگل در ارتباط حق و سعادت چنین می‌اندیشید که این دو نسبت به یکدیگر ترتیب مفهومی دارند. او سعادت را خیر می‌داند اما زمانی که خیر در راه سعادت زائل نشده باشد. زائل شدن خیر نیز اشاره به همان جهت‌گیری درونی انسان نسبت به نبرد ابدی و درونی خیر و شر دارد که در زمانه حال راه لحظه باید تعیین تکلیف شود. هگل حق ضرورت را چنین مطرح می‌کند که بدون قید و شرط، سعادت انسانی همیشه تابعی از حق/خیر است و سعادت حاصل نمی‌شود مگر از خیر. این نکته کلیدی همان امری است که هر فرد را در مواجهه با رخداد در جبهه شر یا در جبهه خیر قرار می‌دهد: توانایی خیر و سعادت و جدانشدن این دو از هم متر فقهی است که در بزرگه، بدون هیچ قیدی جبهه خود را تعیین می‌کند. در این منظرگاه، تعیین ساحت ذهنی، نسبت به «حق ضرورت» همان مسئولیت و وظیفه انسانی است نسبت به حق، همان که انسان را سعادت‌مند می‌کند. نکته اما در وضعیت حالای جهان این است که با بسط نسبی‌گرای اخلاقی در جامعه لیبرال/انتولیبرال، امر خیر و شر نیز تابعی از حوادث شده‌اند و با تبصره‌های رسانه‌ای منحرف می‌شوند. ورود رسانه به ساحت فردی اشخاص سبب جهت‌گیری نسبت به جبهه خیر و شر می‌شود. از این رو مهم است که هنگام بدانند که در عصر امروز، کارکرد رسانه در مونولوگ انسانی خود با خویشتن، تغییر دادن فرکانس و رادار حق ضرورت به سوی شر و قلب محتوای صدای حق گوست. فهم این دو نکته یعنی نبرد درونی خیر و شر در هر انسان که بعد بیرونی پیدا می‌کند و نقش رسانه مین استریم در تغییر جهت دیالوگ درونی انسان به سود شر، همان نقطه‌ای است که سخنان سید حسن نصرالله را در جمعه سوم نوامبر قابل فهم‌تر می‌کند. سید حسن در سخنانی حساس در میانه بحران و جنگ علیه رژیم صهیونیستی، نه فقط در چهره‌دیپلرک حزب‌الله با خطیب و صدای محور مقاومت که در قامت نظریه‌پرداز اخلاق ظاهر شد تا صدای رسای لوله‌های باشد در مواجهه با صداسازی اماره درون و بیرون. از این روست که آن دم که سید حسن از

حتی علمای ملت‌های مختلف از یهود و نصاری، دهری، مشرک و... به مدینه مرکز حاکمیت اسلام می‌آمدند و در کمال آزادی به اظهار عقاید خویش می‌پرداختند و پیامبر اسلام ساعت‌ها با سعه صدر کامل و به دور از تنگ‌نظری‌ها و حساسیت‌های بی‌مورد به سخنان آنها گوش می‌داد و با استفاده از باورهای خود آنان، به اقامه دلیل به حقانیت اسلام و رسالت خویش می‌پرداخت. یاسیر امیرالمومنین علی این بی‌طالپ علیه‌السلام در خطبه ۲۶ نهج البلاغه در خصوص آزادی بیان روشن و مشخص است، آنجا که حضرت می‌فرماید: «با من آن‌گونه که با جباران سخن می‌گویند سخن مگویند و چنانچه از زوری ترس، از گفتن حق در برابر مردمان متکبر خود دری می‌کنید با من از گفتن حق خود دری نکنید و با من با ظاهر سازی برخورد نکنید و در برابر گمان بیجا نبرید که گفتن حق بر من سنگین باشد یا بخواهید مرا به بزرگی تعظیم کنید چون کسی که حق با پیشنهاد عدل بر او سنگین باشد. عمل بدان بر او سنگین تر است. پس از سخن به حق یا مشورت در عدل با من دریغ نورزید.» در پرونده تحت رسیدگی دیوان، کارمند سازمان در حدود اطلاعات خود انتقادی را به رئیس سازمان مطرح کرده است که بیان مطلب فاقد عنصر قانونی اعم از تخلف یا جرم بوده است و آستانه تحمل سازمان مربوطه مشمول این بیت حافظ است که می‌گوید: «من چه گویم که تو را نازکی طبع لطیف/ تا به حدی است که آهسته دعا نتوان کرد.»

باب‌خورد‌های ناعادلانه برخورد قاطعانه شود

اگرچه ابطال احکام ناعادلانه توسط دیوان عدالت اداری اقدامی رویه‌جس و امیدوارکننده است اما زمانی که صادرکنندگان چنین احکامی مصونیت داشته باشند، نمی‌توان امیدوار بود از شدت صدور آن کاسته شود. از آنجایی که مسیر نهایی صدور چنین احکامی صرفاً ابطال آن است و هیچ هزینه‌ای برای فرد صادرکننده رای اعمال نمی‌شود، بسیاری از افراد مؤثر در هیات‌های نظارت در دستگاه‌ها که دچار سوءنیت یا سهل‌انگاری هستند بازم چنین اقداماتی را تکرار خواهند کرد. لذا باید فرآیندی ایجاد شود که مطابق آن افرادی که بارها در صدور رای دچار لغزش می‌شوند مورد بازخواست و برخورد قرار گیرند. در غیر این صورت بسیاری از کارمندان حاضر نخواهند شد که مسیر دیوان عدالت اداری را برای شکایت از مدیر بالادستی خود طی کنند؛ چراکه از صدور یک حکم ناعادلانه‌تر و پرهزینه‌تر هراس دارند. برخورد قاطعانه با صادرکنندگان چنین احکامی که در بررسی پرونده، گاهی زحمت بررسی مدارک را نیز به خود نداده و مطابق میل مدیران عمل می‌کنند، باعث می‌شود تا هم هزینه‌های عدالتی بالاتر رفته و کمتر چنین احکامی صادر شود و هم انگیزه کارکنان برای انتقاد به رویه‌ها و ساختارهای غلط افزایش پیدا کند.

مدیران دستگاه‌ها به جای توبیخ تحمل خود را بالا ببرند

هر انسانی حق دارد نظر خود را به هر شکلی که خلاف قانون نباشد مطرح کند. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به صراحت از عبارت آزادی بیان و اندیشه دکری به میان نیامده اما در اصل ۲۴ قانون اساسی آمده است: «شریات و مطبوعات در بیان مطلب آزادند مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد. تفصیل آن را قانون معین می‌کند. شهروندان بدون هیچ‌گونه محدودیتی آزادی‌های ساخته شده به موجب حقوق و قوانین موضوعه را می‌توانند بیان کنند بدون آنکه مکلف باشند از مقامات اداری یا قضایی اجازه قبلی کسب کنند. تنها محدودیت موجود رعایت اصول اخلاقی، شرعی و قانونی است. سیره پیامبر اسلام (ص) به تاریخ اسلام این‌گونه بوده است که